

veras enzymet tyrosin och mörka fläckar uppstår. Det finns ett klart samband mellan melasma och kvinnliga hormoner men det är inte bara gravida och de som äter p-piller som drabbas. Pigmentförändringar kan komma plötsligt och bli mer synliga vid solbad. En del mediciner kan också orsaka pigmentfläckar. Så kallad hyperpigmentering orsakas av sol och kosmetiska produkter och är i regel lätt upphöjda enskilda fläckar. Hormonella förändringar är symmetriska, till exempel som ett band över pannan, på kinderna eller längs överläppen.

Den amerikanske hudexperten professor Howard Murad menar att en alltför kraftig cocktail av hudvårdsprodukter får ta sin del av skulden till att så många får pigmentfläckar.

– Alla har hört om hår som blir överbehandlat efter färgning, strukturbehandlingar och styling. Även huden bombarderas med alla möjliga preparat. Den får ofta utstå en rejäl mix av kanske 10–20 olika produkter, säger Murad som är övertygad om att vi kommer att få både fler och allvarigare former av pigmentförändringar i framtiden. Han får stöd av Susan Harmsworth, administrativ chef för kosmetikföretaget E'Spa. Hon har sett att kraftiga kosmetiska blandningar som AHA, peelingprodukter med glykol och olika slipmetoder kan leda till pigmentfläckar.

Sedan det blivit alltmer vanligt att kvinnor använder avancerade och varierade produkter före 20 års ålder kan många utveckla allergier och reaktioner. Harmsworth tror också att stress kan vara orsaken till plötsliga melasmautbrott.

Dr Diane Howard, forskningschef på Dermal Institute i Kalifornien, skriver i en artikel för medicinsk fackpress: "Alltför drabbas av pigmentförändringar. Det är mycket viktigt att vi som hudterapeuter inte okritiskt väljer den mest effektiva lösningen, det vill säga den kraftigaste behandlingen för huden. Vi har ansvar för att hitta lösningar som är både milda och säkra." ■

Hitta din metod

– Det är bättre med en serie medelstarka behandlingar än en kraftig, säger med dr Pyra Haglund vid Stureplanskliniken i Stockholm, en av de mest välrenommerade kosmetiska klinikerna i Skandinavien. Annars kan man lätt få ett bakslag, det vill säga man blir ännu mer pigmenterad efter behandling.

Måttlig melasma och andra hormonellt betingade pigmenteringar ska först och främst behandlas med kemisk peeling och blekande hudcrëmer, säger Pyra Haglund. Målet är att både bleka befintliga fläckar och att förebygga nya genom att lugna ner pigmentcellerna i området.

Kemisk peeling är ett samlat begrepp för flera behandlingar med olika styrka. Det är vanligt med allt från lätt till kraftig rodnad och minimal till kraftig fjällning i upp till en vecka efter behandling. Det är lämpligt att använda blekande produkter efter eller i kombination med klinikbehandling.

Lightening peel bleker och motverkar måttlig melasma. Har också en föryngrande och utslätande effekt. Det rekommenderas fyra behandlingar på äldre pigmentfläckar. Jämnar även ut ärr efter akne. Undvik solen i tre veckor efter behandlingarna och använd hemmaprodukter med C-vitamin och pigmentreglerande phytisyra och kojisyra i samband med kuren.

– Kraftig melasma eller melasma som man haft i många år var tidigare mycket svårt att behandla, säger dr Haglund. Nu har vi fått Fraxel-laser, en fraktionell laser med helt unik teknologi som är mycket effektiv för både melasma, andra hyper-

pigmenteringar och för kraftfull hudföryngring. På Stureplanskliniken har vi fått mycket goda resultat med Fraxel 1500, den allra senaste modellen. Behandling med **koldioxidlaser** avlägsnar snabbt enstaka pigmentfläckar och ofarliga födelsemärken. Du får så gott som osynliga ärr i ansiktet och diskreta ärr på kroppen. Om du samtidigt tar prov på ett födelsemärke för att skickas på analys kostar det extra. ■

Pyra Haglund, med dr och verksam vid Stureplanskliniken där man bland annat behandlar melasma – pigmentfläckar.